

Tämä sivu on konekäännetty [\[Linkki\]](#). Konekäännökset voivat sisältää virheitä, jotka saattavat heikentää selkeyttä ja tarkkuutta. Oikeusasiamies ei vastaa mahdollisista epäjohtonmukaisuuksista. Tietojen luotettavuus ja oikeusvarmuus varmistuvat lukemalla edellä linkitetty lähdekielinen versio (englanti). Lisätietoja on [kieli- ja käännöskäytännöissämme](#) [\[Linkki\]](#).

Päätös asiassa 428/2016/LM, joka koskee Euroopan komission vastausta pyyntöön tarkastella sisäisesti uudelleen komission päätöstä antaa myyntilupa muuntogeeniselle rapsille

Päätös

Kanteluasia 428/2016/LM - Tutkittavaksi otetut kantelut, pvm 18/08/2016 - Suositus 12/12/2017 - Päätökset, pvm 11/07/2018 - Toimielin, jota kantelu koskee Euroopan komissio (Toimielimen hyväksymä suositus) |

Kantelija on bioteknologian alalla toimiva saksalainen kansalaisjärjestö. Se pyysi tarkastelemaan uudelleen Euroopan komission päätöstä antaa myyntilupa tuotteille, jotka sisältävät muuntogeenistä rapsia. Järjestö kääntyi Euroopan oikeusasiamiehen puoleen, koska se ei ollut tyytyväinen komission vastaukseen eikä siihen, että komissio ei ollut vastannut lakisääteisessä 18 viikon määräajassa.

Oikeusasiamies totesi, että komissiolta oli vienyt kohtuuttoman kauan – 35 viikkoa 18 viikon sijasta – vastata kantelijan pyyntöön. Tämä on hallinnollinen epäkohta. Siitä syystä oikeusasiamies suosittelee komissiolle, että tämä tarkistaisi menettelyjään.

Vastaukseksi komissio tarkisti menettelynsä ja ilmaisi kantanaan, että menettelyt mahdollistavat sovellettavien määräaikojen noudattamisen. Komissio hyväksyi myös Euroopan oikeusasiamiehen suosituksen, jonka mukaan, jos komissio ei pysty noudattamaan määräaikaa vastata uudelleentarkastelupyyntöön, sen olisi ilmoitettava kansalaisjärjestölle syy siihen sekä tiedotettava oikeudesta nostaa kanne tuomioistuimessa.

Koska komissio hyväksyi Euroopan oikeusasiamiehen suositukset, oikeusasiamies lopettaa asian käsittelyn.

Euroopan oikeusasiamies ehdottaa lisäksi, että komission olisi parhaansa mukaan pyrittävä arvioimaan lisäaineisto, jonka kansalaisjärjestö on toimittanut uudelleentarkastelupyynnön tekemisen määräajan jälkeen. Komission olisi myös tehtävä selväksi pitävänsä parempana



uudelleentarkastelupyynnöitä, joilla on monta allekirjoittajaa, kuin monia yksittäisiä pyyntöjä samasta asiasta.

Kantelun tausta

1. Kantelija, joka on saksalainen bioteknologian alalla toimiva kansalaisjärjestö, on eri mieltä Euroopan komission huhtikuussa 2015 tekemästä päätöksestä sallia muuntogeenistä rapsia ”MON 88302” sisältävien tuotteiden saattaminen EU:n markkinoille [1] . Kantelija pyysi kesäkuussa 2015 Århus-asetuksen nojalla komission päätöksen sisäistä uudelleentarkastelua [2] . Kahdeksan muuta organisaatiota tuki myöhemmin sisäistä uudelleentarkastelua koskevaa pyyntöä [3] .

2. **Komissio vastasi** helmikuussa 2016 kantelijan sisäistä uudelleentarkastelua koskevaan pyyntöön. Kantelija oli tyytymätön komission vastaukseen ja kääntyi oikeusasiamiehen puoleen maaliskuussa 2016.

3. Kantelijan kanta oli, että a) komission vastaus pyyntöön, joka koski sen päätöstä myöntää markkinoille saattamista koskeva lupa muuntogeeniselle rapsille MON 88302, on puutteellinen uudelleentarkastelupyynnössä esitettyjen ympäristökysymysten osalta; ja että b) komissio ei vastannut sisäistä uudelleentarkastelua koskevaan pyyntöön Århus-asetuksessa, jossa säädetään ympäristölainsäädännön mukaisten hallintotoimien sisäistä uudelleentarkastelua koskevista pyynnöistä, asetetuissa määräajoissa.

4. **Oikeusasiamiehen** pyynnöstä komissio antoi kantelijalle lisäselvityksiä sen tarkastelupyynnössä esitetyistä ympäristöongelmista. Oikeusasiamies päätteli näin ollen, että komissio oli ratkaissut kantelun ensimmäisen osan tutkimuksen aikana. Hän antoi kuitenkin komissiolle kaksi suositusta, jotka koskivat Århusin asetuksen mukaisten määräaikojen noudattamista koskevan kantelun toista näkökohtaa [4] .

Aika, jonka komissio käytti vastataksaan sisäistä uudelleentarkastelua koskevaan pyyntöön

Oikeusasiamiehen suositukset

5. **Ympäristölainsäädännön nojalla annettujen hallintotoimien sisäistä uudelleentarkastelua koskevien pyyntöjen käsittelyn osalta** Århus-asetuksessa säädetään, että EU:n toimielinten on annettava kirjallinen vastaus mahdollisimman pian ja viimeistään 12 viikon kuluttua pyynnön vastaanottamisesta. Jos EU:n toimielimet eivät asianmukaisen huolellisuuden noudattamisesta huolimatta pysty siihen, niiden on **vastattava ”joka tapauksessa 18 viikon kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ”** (kursivointi tässä) [5] . Tästä sanamuodosta ilmenee, että lainsäätäjän mukaan sisäistä uudelleentarkastelua koskevaa



pyyntöä käsittelevän unionin elimen olisi lähtökohtaisesti voitava vastata pyyntöön 18 viikon kuluessa.

6. Oikeusasiamies ymmärtää, että muuntogeenisiä organismeja (GMO) koskevien päätösten sisäistä uudelleentarkastelua koskevat pyynnot voivat herättää hyvin monimutkaisia tieteellisiä kysymyksiä, jotka saattavat edellyttää kuulemista tieteellisestä arvioinnista vastaavien ulkopuolisten elinten (esimerkiksi EFSA:n tai Euroopan kemikaaliviraston) kanssa. Tässä tapauksessa komissiolla kesti kuitenkin lähes 35 viikkoa eli lähes kaksi kertaa Århusin asetuksessa säädettyä aikaa vastata pyyntöön.

7. Oikeusasiamies katsoi, että määräaika ei voida hyväksyä, koska komission päätös uudelleentarkastelusta tehtiin vasta neljän kuukauden kuluttua siitä, kun Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA) oli antanut viimeisen panoksensa pyyntöön. Oikeusasiamies totesi näin ollen, että komission viivästyminen kantelijan sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön käsittelyssä oli hallinnollinen epäkohta, ja esitti seuraavat suositukset:

Noudattaakseen Århus-asetuksen mukaisiin sisäistä uudelleentarkastelua koskeviin pyyntöihin sovellettavia lakisääteisiä määräaikoja **komission olisi tarkasteltava uudelleen tällaisten uudelleentarkastelujen käsittelyä koskevia menettelyjään sekä resursseja, joita se tarvitsee tältä osin. Tässä menettelyjen ja resurssien uudelleentarkastelussa olisi erityisesti otettava huomioon se, että monet tällaisista arvioinneista edellyttävät monimutkaisia tieteellisiä arviointeja, kuten muuntogeenistä organismeja sisältävien tuotteiden lupia. Jos komissio katsoo, että lakisääteisiä määräaikoja ei monissa tapauksissa voida noudattaa, sen olisi ehdotettava määräaikojen muuttamista lainsäädäntöön.**

Jos komissio ei poikkeuksellisesti asianmukaisen huolellisuuden noudattamisesta huolimatta pysty noudattamaan Århus-asetuksessa säädettyä 18 viikon määräaika uudelleentarkastelujen loppuun saattamiselle, sen olisi mahdollisimman pian (ja viimeistään 18 viikon määräajan kuluessa) ilmoitettava pyynnön esittäneelle valtiosta riippumattomalle järjestölle syyt uudelleentarkastelun päätökseen saattamisen viivästymiseen ja sen oikeus nostaa kanne unionin tuomioistuimessa Århus-asetuksen 12 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Komission vastaus oikeusasiamiehen suositukseen

8. **Ensimmäisen suosituksen** osalta komissio totesi tarkistaneensa sisäisiä menettelyjään ja totesi, että nämä menettelyt eivät estä sitä käsittelemästä monimutkaisia uudelleentarkastelupyynnöjä lakisääteisissä määräajoissa.

9. **Kyseessä olevan kaltaiset uudelleentarkastelupyynnot – jotka koskevat muuntogeenisten organismien lupia ja kyseenalaistavat Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) tekemän riskinarvioinnin – ovat kuitenkin**



sellaisia, joissa on vaikeinta noudattaa lakisääteistä määräaika, koska komission on myös kuultava EFSAa vastauksen antamiseksi. Tämän tyyppistä uudelleentarkastelua varten komissio ilmoitti toteuttavansa toimenpiteitä, jotta 18 viikon määräaika voidaan noudattaa.

10. Århus -asetuksessa säädettyjä lakisääteisiä määräaikoja sovelletaan kaikkiin sisäistä uudelleentarkastelua koskeviin pyyntöihin. Määräaikojen noudattaminen on kuitenkin erittäin vaikeaa vain tietäntyyppisissä pyynnöissä eli uudelleentarkastelupyynnöissä, joissa kyseenalaistetaan EFSA:n riskinarviointi, jonka perusteella muuntogeenisiä organismeja koskevat luvat myönnettiin. Komissio totesi, että mahdollinen tarve tarkistaa määräaika pidetään mielessä Århusin asetuksen laajemman uudelleentarkastelun yhteydessä. Komissio katsoo kuitenkin, että on liian aikaista todeta, että tällainen muutos on tarpeen.

11. Komissio otti huomioon kantelijan huomautukset EFSA:n tieteellisestä lausunnosta, vaikka kantelija toimitti ne tarkastelupyynnön lähettämiseksi asetetun määräajan jälkeen [6]. Komissio päätti myös omasta aloitteestaan kuulla EFSAa uudelleen epävirallisesti näistä huomautuksista. Tämä viivästytti lopullista vastausta lähes kuukaudella. Komissio ei tulevaisuudessa ota huomioon muita huomautuksia, jotka on toimitettu tarkastelupyynnön esittämiseksi asetetun kuuden viikon määräajan jälkeen.

12. Komission mukaan useat kansalaisjärjestöt lähettävät usein saman sisäistä uudelleentarkastelua koskevan pyynnön, vaikka perustelut ovat kaikissa pyynnöissä samat. Tässä tapauksessa komissio vastaanotti yhdeksän samanlaista tarkastelupyynnöä. Komission oli näin ollen tutkittava, oliko kullakin kansalaisjärjestöllä oikeus pyytää sisäistä uudelleentarkastelua [7] (ellei se ole jo tehnyt tätä tarkastusta saman kansalaisjärjestön aiempien tarkastelupyynnöiden yhteydessä). Komissio katsoo, että tällaisella kansalaisjärjestöjen käytännöllä ei ole lisäarvoa. Koska kaikki pyynnot ovat identtisiä, myös komission vastaus on sama. Komissio ehdottaa, että kansalaisjärjestöt allekirjoittavat pyyntöjä ja nimeävät yhden kansalaisjärjestöstä yhteyspisteeksi, jolle komission vastaus voidaan lähettää.

13. Komissio hyväksyi oikeusasiamiehen toisen suosituksen ja ilmoitti toteuttavansa sen järjestelmällisesti. Jos komissio ei pysty noudattamaan 18 viikon määräaika, se ilmoittaa hieman ennen määräajan päättymistä tai viimeistään määräajan päättymispäivänä valtiosta riippumattomalle järjestölle viivästymisen syyt ja sen oikeuden nostaa kanne.

14. Kantelija katsoo, että komission toteuttamat ja ehdottamat toimenpiteet eivät ole tehokkaita. Sisäisten menettelyjen tarkistamisen ei pitäisi koskea ainoastaan menettelyyn liittyviä näkökohtia, vaan sillä olisi myös pyrittävä merkittävästi parantamaan keskustelua tarkastelupyynnöiden taustalla olevista tieteellisistä kysymyksistä. Kun komissio noudattaa lakisääteisiä määräaikoja, se ei saa jättää huomiotta sisäistä uudelleentarkastelua koskevien pyyntöjen tieteellistä sisältöä.

Oikeusasiamiehen arvio suositusten jälkeen

15. Oikeusasiamies on tyytyväinen siihen, että komissio on tarkistanut menettelyjään ja että se



on vakuuttunut siitä, että se voi noudattaa lakisääteisiä määräaikoja, jotta sen ei ainakaan tällä hetkellä tarvitse ehdottaa Århusin asetuksen määräaikojen muuttamista.

16. Komissio toteaa, että se on päättänyt olla ottamatta huomioon muita tietoja tai huomautuksia, jotka pyynnön esittäjä on lähettänyt uudelleentarkastelua koskevan kuuden viikon määräajan päättymisen jälkeen. Oikeusasiamies ehdottaa tässä yhteydessä monivivahteisempaa lähestymistapaa. Joissakin tapauksissa on selvää, että uudelleentarkastelu hyötyy siitä, että nyt toimitettu lisämateriaali otetaan asianmukaisesti huomioon. Tällaisissa tapauksissa komission velvollisuus varmistaa, että lupapäätös on perusteltu [8] ja kaikkien asiaankuuluvien seikkojen perusteella, voi olla suurempi kuin vaatimus, jonka mukaan uudelleentarkastelu on saatettava päätökseen määräajassa. Komission ensisijaisena tavoitteena olisi oltava tarkastelupyynnössä esiin tuotujen asiakysymysten tieteellisen analyysin laatu. Tällaisissa tapauksissa komission on ilmoitettava pyynnön esittäjälle, että se on valmis harkitsemaan uutta aineistoa, mutta sillä perusteella, että pyynnön esittäjä hyväksyy uudelleentarkastelupäätöksen viivästymisen. Jos pyynnön esittäjä ei hyväksy uudelleentarkastelun määräajan asianmukaista pidentämistä, komission on kohtuullista kieltäytyä ottamasta huomioon uutta aineistoa. Oikeusasiamies esittää parannusehdotuksen tältä osin.

17. Oikeusasiamies on tyytyväinen siihen, että komissio on hyväksynyt hänen suosituksensa ilmoittaa valtiosta riippumattomalle järjestölle, jos 18 viikon määräaika ei noudateta poikkeuksellisesti, ja esittää viivästykseen syyt ja ilmoittaa myös kansalaisjärjestölle oikeudestaan nostaa kanne.

18. Edellä esitetyn perusteella oikeusasiamies katsoo, että komissio on noudattanut hänen suosituksiaan.

19. Jotta komissio voisi keskittyä vielä enemmän aikaansa tarkastuspyyntöjen sisältökysymyksiin, oikeusasiamies kannustaa komissiota selittämään ja antamaan asianmukaista näkyvyyttä (esimerkiksi asiaa koskevalla verkkosivustollaan) sille, että kansalaisjärjestöt allekirjoittavat mahdollisuuksien mukaan yhden tarkistuspyynnön sen sijaan, että ne esittäisivät useita yksittäisiä mutta samanlaisia pyyntöjä. Oikeusasiamies esittää parannusehdotuksen tältä osin.

Johtopäätös

Tutkimuksen perusteella oikeusasiamies päättää asian käsittelyn seuraavalla päätelmällä:

Komissio on noudattanut oikeusasiamiehen suosituksia.

Tästä päätöksestä ilmoitetaan kantelijalle ja komissiolle .

Parannusehdotuksia



Oikeusasiamies kannustaa komissiota selittämään ja antamaan asianmukaista näkyvyyttä (esim. erityisellä verkkosivustollaan) sille, että kansalaisjärjestöt allekirjoittavat yhdessä yhden tarkistuspyynnön sen sijaan, että ne esittäisivät useita yksittäisiä mutta identtisiä pyyntöjä.

Jos valtiosta riippumaton järjestö, joka on jo pyytänyt sisäistä uudelleentarkastelua, toimittaa uutta merkityksellistä aineistoa uudelleentarkastelun pyytämiseksi asetetun määräajan päättymisen jälkeen, komission olisi tehtävä kaikkensa tarkastellakseen tätä aineistoa uudelleentarkastelun aikana. Tällaisissa tilanteissa vaikuttaa kohtuulliselta, että komissio pyytää uudelleentarkastelupyynnön esittäjän hyväksyntää uudelleentarkastelun loppuun saattamiselle asetetun määräajan asianmukaiseen pidentämiseen.

Emily O'Reilly

Euroopan oikeusasiamies

Strasbourg, 11.7.2018

[1] Muuntogeenistä rapsia MON 88302 (MON-883Ø2–9) sisältävien, siitä koostuvien tai siitä valmistettujen tuotteiden markkinoille saattamisen sallimisesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1829/2003 mukaisesti 24.4.2015 annettu komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2015/687 (EUVL 2015, L 112, s. 22), saatavilla osoitteessa http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2015.112.01.0022.01.ENG [Linkki]

[2] Tämä pyyntö on esitetty tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta 6 päivänä syyskuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1367/2006 10 artiklan mukaisesti, jonka mukaan ”jokaisella valtiosta riippumattomalla järjestöllä, joka täyttää 11 artiklassa vahvistetut edellytykset, on oikeus esittää sisäistä uudelleentarkastelua koskeva pyyntö sille yhteisön toimielimelle tai elimelle, joka on antanut ympäristölainsäädännön nojalla hallinnollisen toimen”.

[3] Lisätietoja on saatavilla osoitteessa: <http://ec.europa.eu/environment/aarhus/requests.htm> [Linkki]

[4] Lisätietoja kantelun taustasta, osapuolten väitteistä ja oikeusasiamiehen tutkimuksesta saa oikeusasiamiehen suosituksen koko tekstistä, joka on saatavilla osoitteessa <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/recommendation.faces/en/87311/html.bookmark> [Linkki]



[5] Århus-asetuksen 10 artiklan 3 kohta.

[6] Århusin asetuksen 10 artiklan 1 kohdassa säädetään, että uudelleentarkastelua koskevat pyynnöt on tehtävä *"kuuden viikon kuluessa hallintotoimen antamisesta"*.

[7] Århusin asetuksen 11 artiklassa vahvistetaan kriteerit, joiden mukaan kansalaisjärjestöillä on oikeus esittää sisäistä uudelleentarkastelua koskevia pyyntöjä.

[8] Ks. esimerkiksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 168 artiklan 1 kohta: "*Kaikkien unionin politiikkojen ja toimien määrittelyssä ja täytäntöönpanossa on varmistettava ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu*".